

В. А. Савченко

Моркотун Сергій Костянтинович

МОРКОТУН Сергій Костянтинович (15. 07. 1893, С.-Петербург, за ін. даними – Київ – 15. 01. 1971, Канар. о-ви, Іспанія) – політичний діяч, провідник масонського руху в Україні. Син К. Моркотуна. Навч. на істор.-філол. і юрид. ф-тах Університету св. Володимира у Києві. Працював адвокатом, був присяж. повіреним. Водночас 1914–18 – керівник масон. Верховного Капітулу «Нарцис» (шотланд. обряду), масон. лож «Св. Володимира», «Молода Україна» у Києві (до них належали С. Петлюра, П. Скоропадський та ін.), Ген. делегат всесвіт. Ордену мартиністів в Україні; 1917–18 – нач. міліції Пд.-Зх. залізниці, чл. Ген. ради укр. козацтва, секр. гетьмана П. Скоропадського. За словами М., він сприяв звільненню С. Петлюри з ув'язнення (листопад 1918) та втечі П. Скоропадського за кордон (грудень того ж року). Намагався створити «Велику Ложу України З'єдинених слов'ян», проголосив себе Великим Майстром укр. масонства. Виступав проти самостійності України, обстоював необхідність її федерації з «білою» Росією. Через активну протидію М. засн. навесні 1919 С. Петлюрою «Велика Ложа України» не визнана світ. масонством (він звинувачував С. Петлюру в германофільстві, причетності до погромів, порушенні масон. клятв і статутів). Від квітня 1919 – на еміграції. Мешкав у Парижі, де організував Укр. нац. комітет, від імені якого брав участь у переговорах з генералом П. Врангелем (1920); видавав ж. «La Jeune Ukraine», створив масон. ложу «Апостола Андрія» (із рос. та укр. біженців). Один із провідників Міжнар. окульт. товариства, чл. масон. Капітулу «Астрейя» та Мартиніст. Ордену Лицарів Христа. 1922 як секр. Об'єдн. слов'ян. масонів відвідав УСРР, вів секретні переговори з Х. Раковським. До 1933 намагався відновити діяльність масон. лож в УСРР, стати посередником між СРСР і Францією у торг. справах. 1939 переїхав на Канар. о-ви та зайнявся літ. працею (М. вважали одним із кращих знавців окультизму та кабали). У

1950–60-х рр. брав участь у діяльності масон. лож у Франції.

Рекомендована література

1. Савченко В. Україна масонська. К., 2008.

Бібліографічний опис:

Моркотун Сергій Костянтинович / В. А. Савченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69297>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).